Mária a gyermekével

Alkotó	Ambrosius Benson követője ?
Készítés ideje	16. század második fele
Készítés helye	Brugge
Megnevezés	festmény
Anyag	fa
Technika	olaj
Méretek	magasság: 75 cm szélesség: 60 cm
Leltári szám	55.318

Leírás

A fiatal Mária sötétkék ruhában, vállán vörös köpennyel, fején fehér kendővel virágoskertben ül, ölében gyengéden tartva gyermekét. A kis Jézus enyhén jobbra fordul, kezét áldásra emeli. A kertben ülő Madonnának a németalföldi művészetben korábban is jól ismert motívuma, itt a 16. században kedvelt háttérelemekkel egészül ki. Mária jobbján romos fal, dombos táj, tornyos épületek vehetők ki, míg másik oldalán a kertből lépcsőn át megközelíthető reneszánsz városrészlet, árkádos folyosóval, lépcsőzetes oromzattal, saroktornyos városi palotákkal. A szemlélő számára ismerős típusú épületek, a divatos öltözetű járókelők vagy a lépcső alján szaglászó fehér kutya mind olyan, a kor hétköznapjait idéző motívumok, amelyekkel a festő megkönnyítette a kép nézői számára a lelki közeledést Máriához és gyermekéhez, elősegítette a vallásos elmélyülést, ahogyan az a korábbi németalföldi művészetben is megszokott volt. A hasonló témájú 15. századi ábrázolásokhoz képest azonban hangsúlyosabbá válik a háttérben megjelenített táj. Az esztergomi képen, az előtérben ülő Mária nem illeszkedik igazán a környezetbe, anya és fia mintha díszlet előtt ülnének. Leginkább annak tudható ez be, hogy a kompozíció előképéül egy Rogier van der Weyden elveszett festménye nyomán 1440-50 körül készült, a korábbi szakirodalomban már azonosított rajz szolgált, amelynek egyértelmű felhasználása képünkön a nagy brüsszeli mester hatásának hosszú továbbélését mutatja. A Rotterdamban őrzött ezüstvessző rajz legkorábbi feldolgozása 1480 körülről ismert, de a 16. századi Bruges-ben is komoly visszhangra talált még, Ambrosius Benson és Adriaen Isenbrant műhelyében is alkalmazták. A tábla régies festésmódja, kompozíciója, szoros igazodása a van der Weyden-i előképhez nehezíti a datálását, kétségtelen azonban, hogy a kép előterében ábrázolt, egyébként Máriával és Jézussal kapcsolatba hozható szimbolikus jelentésű virágok között megjelenik a Törökországból csak a 16. század közepén, második felében Európába hozott tulipán és császárliliom. Sarkadi Nagy Emese

Proveniencia

Hatvany Ferenc ajándéka

Kiállítások

• 2015 Sankt Pölten, Diözesanmuseum, Meisterwerke aus dem Keresztény Múzeum

Bibliográfia

• Wolfgang Huber (szerk.): Meisterwerke aus dem Keresztény Múzeum; kiáll.kat; Sankt Pölten 2015. Sarkadi Nagy Emese

• Cséfalvay Pál, szerk.: Keresztény Múzeum, Esztergom. Budapest, 1993., 206 (János Végh). A Rogier van der Weyden nyomán készült rajzhoz lásd: Fitz Koreny- Erwin Pokorny - George Zeman (Hg): Early Netherlandish drawings from Jan van Eyck to Hieronymus Bosch" Antwerp 2002, 82-84. no. 16.
• Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum Régi Képtárának katalógusa. Budapest, 1975, 29;
• Urbach Zsuzsa: Korai németalföldi táblaképek Budapest 1971, 22;
• Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára. Budapest, 1964. , 190;
• Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei.összeállította: Genthon István, Budapest, 1948., 102;